

LIESJÄRVEN RANTA-ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN LUONTOSELVITYS

FM (biologi) Turkka Korvenpää

12.10.2023

 Envibio

Sisällys:

1. JOHDANTO.....	3
2. ALUEEN YLEISKUVAUS	4
3. LUONTOARVOT	4
3.1 Eteläisempi osa-alue	4
3.2 Pohjoisempi osa-alue	7
4. KIRJALLISUUS JA LÄHTEET	9

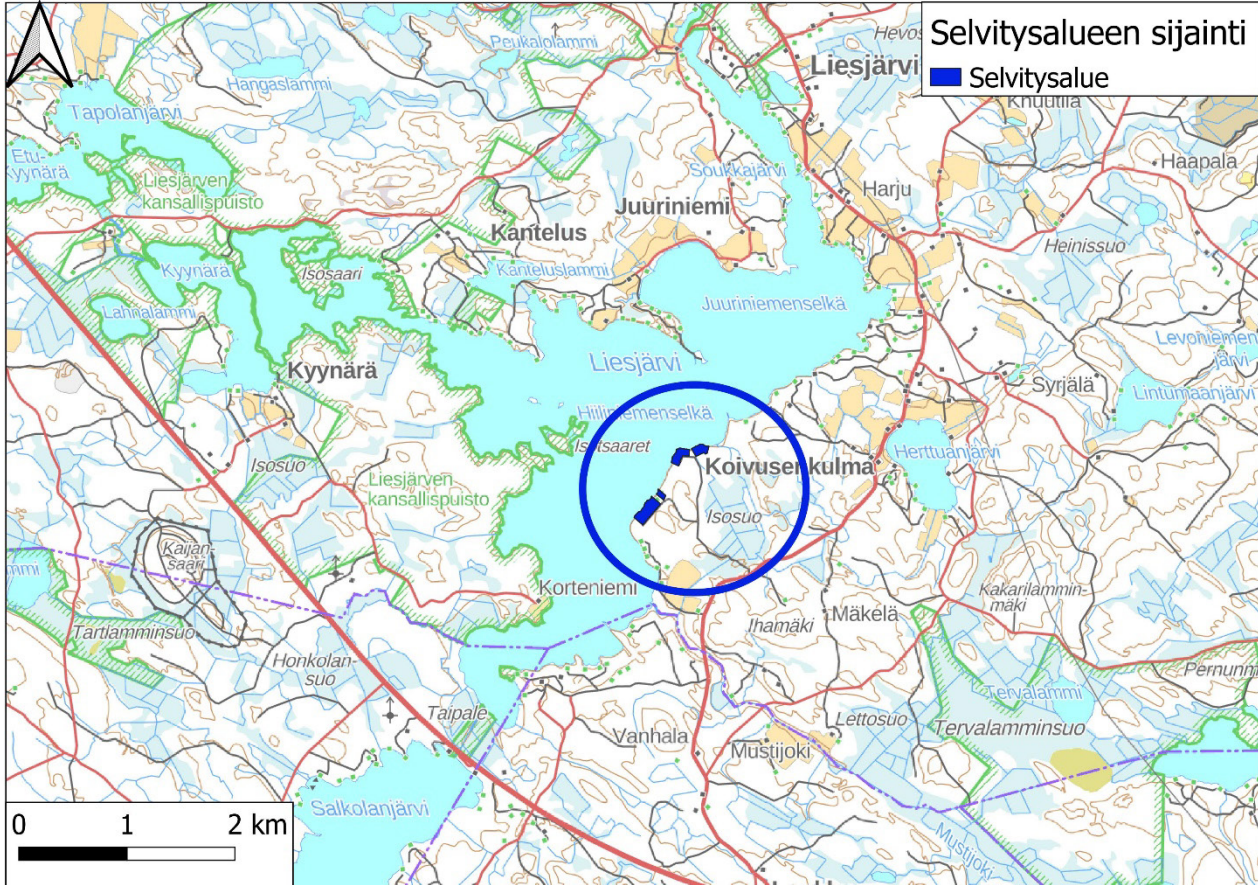
Kannen kuva: Kiinteistöille johtava tie eteläisemmällä osa-alueella. Tien vasen reuna selvitysalueetta.

Pohjakartta ja ilmakekuva: © Maanmittauslaitos 10/2023

Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy
Hanhenkaari 10 as 16
21420 Lieto
Puh. 045-6793602
www.envibio.net

1. JOHDANTO

Nosto Consulting Oy tilasi Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy:ltä Tammelassa sijaitsevan Liesjärven ranta-asemakaavan muutosalueen luontoselvityksen (kartta 1).

Kartta 1. Selvitysalueen sijainti.

Luontoselvityksen tarkoituksena oli kartoittaa alueen luontoarvot ja arvioida niiden vaikutusta maankäyttöön. Selvitysalue koostuu kokonaan rakennetuista mökkitonteista, joten tavanomaista suppeampi luontoselvitys katsottiin riittäväksi. Selvityksessä kartoitettiin alueen luontotyytit ja kasvillisuus sekä viitasammakon ja liito-oravan esiintyminen. Työn tausta-aineistoksi hankittiin Suomen Lajitietokeskuksesta tiedot alueelta ja sen lähiympäristöstä ennestään tunnetuista lajesiintymistä (aineistopyyntö 15.7.2023). Saadussa aineistossa oli muutamia lajihavaintoja, jotka kaikki koskivat elinvoimaisiksi arvioituja kovakuoriaisia ja perhosia. Luontoselvityksen laati FM (biologi) Turukka Korvenpää, ja siihen sisältyi kaksi maastokäyntiä.

2. ALUEEN YLEISKUVAUS

Selvitysalue sijaitsee Tammelassa Liesjärven itärannalla Koivusenkulmalla. Se koostuu kahdesta erillisestä osasta, jotka ovat toisistaan runsaan 250 metrin etäisyydellä laajan avohakkuun eri puolilla. Varsinkin eteläisemmän osa-alueen tontit ovat suhteellisen puustoisia.

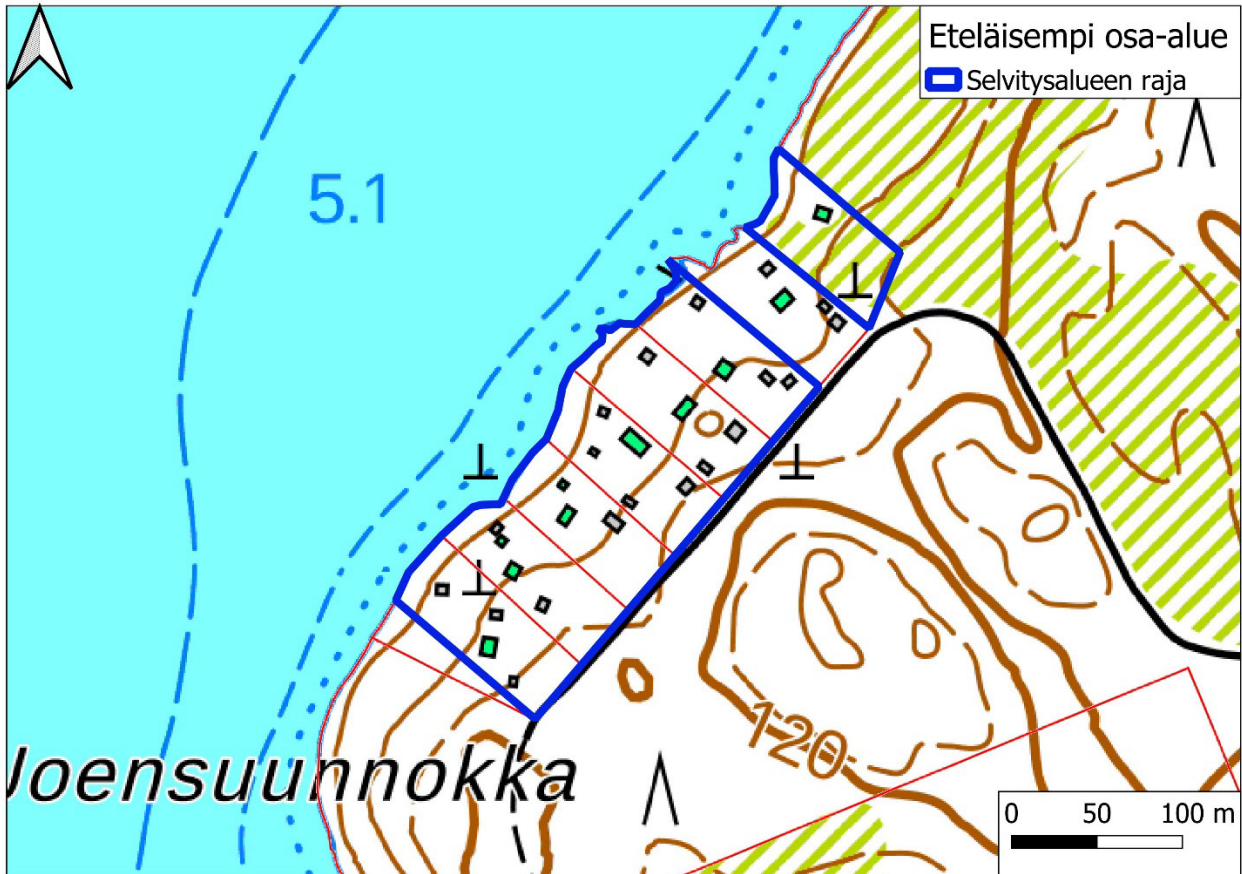
3. LUONTOARVOT

Selvitysalueelle tehtiin kaksi maastokäyntiä. Ensimmäinen niistä suoritettiin 8.5.2023 ja tuolloin keskityttiin selvittämään liito-oravan esiintymistä sekä etsimään mahdollisia viitasammakolle sopivia kutupaikkoja. Lisäksi havainnointiin myös kasvillisuutta, luontotyyppejä ja muuta eliöstöä kuten lintuja. Toinen maastokäynti tehtiin 3.9.2023. Tällöin keskityttiin kasvillisuuden ja luontotyyppien kartoitukseen.

3.1 Eteläisempi osa-alue

Eteläisemmän osa-alueen (kartat 2-3) kiinteistöt ovat melko puustoisia. Paikoin niillä kasvaa jopa lehtomaista kangasmetsää. Puusto on suhteellisen tiheää ja vanhaa (kuva 1) ja siihen kuuluu kuusta, mäntyä, koivua ja varsinkin heti tonttien ulkopuolella tien (kannen kuva) laidassa haapaa. Kauempana kiinteistölle johtavalta tieltä selvitysalueen ulkopuolella kasvaa kuusitaimikkoa. Kiinteistöjen metsäisten osien kenttäkerroksessa tavataan runsaasti mustikkaa, lillukkaa, metsäkastikkaa ja kieloa. Muuta lajistoa ovat mm. sananjalka, metsäimarre ja kultapiisku. Alue soveltuu melko hyvin liito-oravan elinympäristöksi, mutta liito-oravan papanoita tai muita merkkejä lajista ei havaittu. Papanoita etsittiin runkomaisten haapojen sekä kookkaiden koivujen ja kuusten tyviltä. Eteläisemmän osa-alueen pohjoisin kiinteistö poikkeaa muista, sillä se on järvenrannan kapeaa suojavyöhykettä lukuun ottamatta avohakattu (kuva 2). Hakkuulle on jätetty muutama vanha siemenpuumänty, ja sillä kasvaa esim. mustikkaa, puolukkaa, maitohorsmaa, kanervaa ja metsäkastikkaa. Osa-alueeseen sisältyvällä rannalla ei ole ruovikkoa, osmankäämikköä tai muuta rehevää ilmaversoiskasvillisuutta, joka voisi sopia viitasammakon kutupaikaksi. Linnustossa ei havaittu huomionarvoisia lajeja.

Eteläisemmältä osa-alueelta ei löytynyt maankäytössä huomioitavia luontoarvoja.

Kartat 2-3. Eteläisempi osa-alue maastokartalla ja ortoilmakuvalla.

Kuva 1. Metsää eteläisemmällä osa-alueella.

Kuva 2. Eteläisemmän osa-alueen pohjoisin kiinteistö on avohakattu.

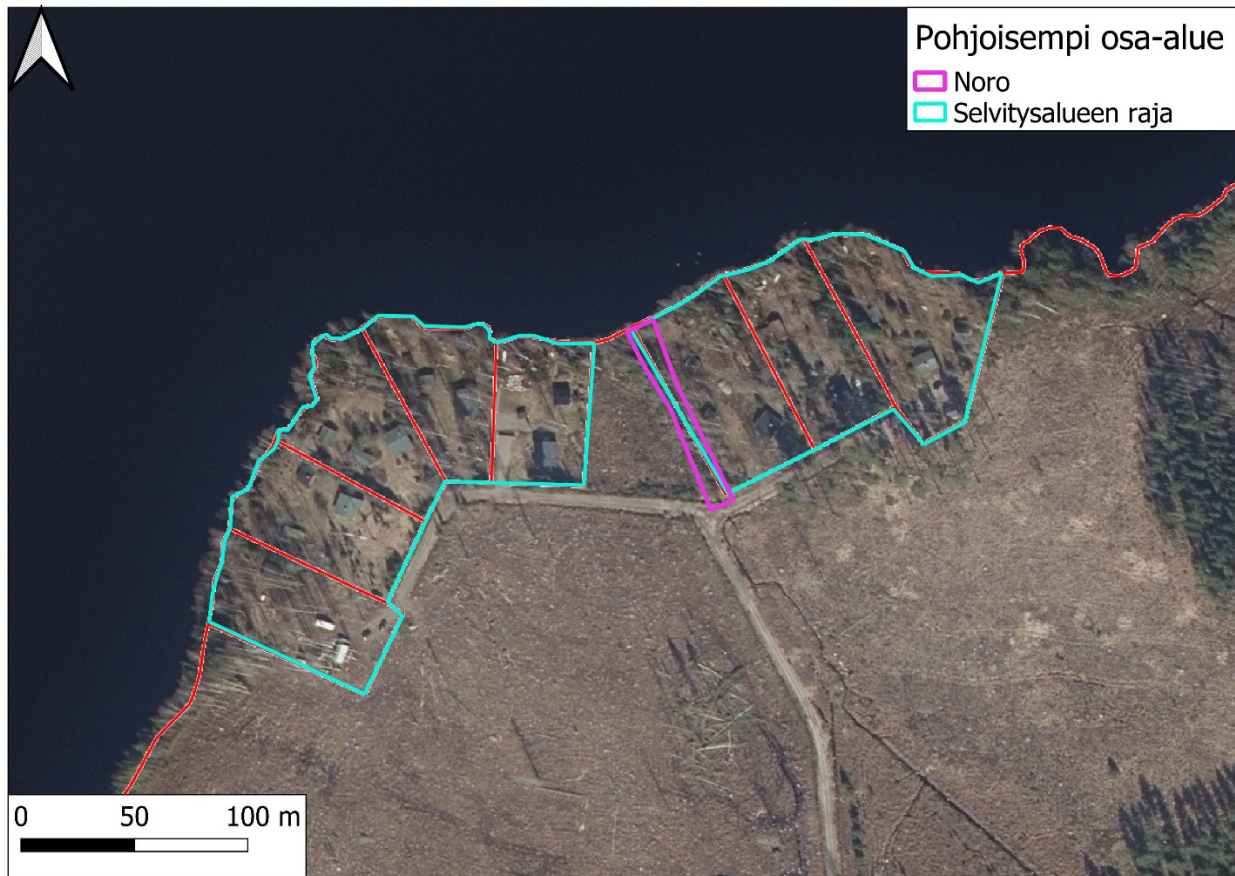
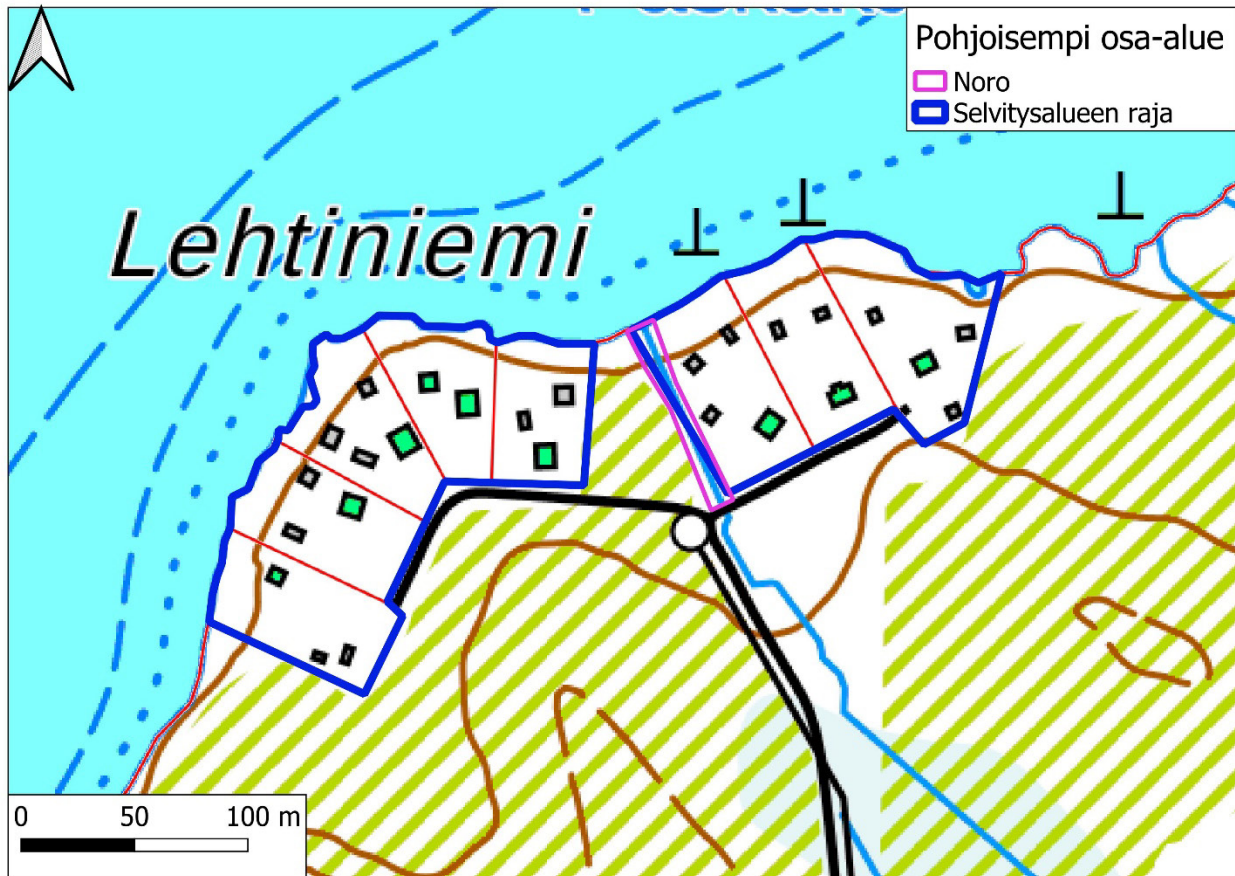
3.2 Pohjoisempi osa-alue

Pohjoisemman osa-alueen (kartat 4-5) kiinteistöillä puustoa on keskimäärin vähemmän kuin eteläisemmällä osa-alueella. Puusto koostuu lähinnä lehtipuista (kuva 3), ennen kaikkea koivuista, mutta alueella on myös mm. tervaleppää ja pihlajaa. Maaperä on melko rehevää, ja kasvistoon kuuluvat esim. metsäkastikka, mustikka, lillukka, sananjalka, metsäimarre, oravanamarja, kielo, nuokkuhelmikkä, metsäkurjenpolvi, huopaohdake, ahomansikka ja nurmitädyke. Selvitysalueeseen sisältyvien kiinteistöjen keskellä sijaitsee tiheää lehtipuutaimikkoa kasvava hakkuu. Sen itäreunalla kiinteistön rajalla virtaa uomaltaan melko luonnontilainen noro (kuva 4), joka täyttää vesilain suojaaman pienveden määritelmän. Noron itäpuolella kesämökkintontilla noroa reunustaa nuori lehtipuusto. Pohjoisemmalla osa-alueelta ei löytynyt liito-oravan papanoita tai muita merkkejä lajista. Alueella kasvaa vain vähän suojaa tarjoavia kuusia, joten se sopii melko huonosti liito-oravalle. Lisäksi laaja avohakkuu eristää osa-alueen ympäristön metsistä. Osa-alueeseen sisältyvällä rannalla ei ole ruovikkoa, osmankäämikköä tai muuta rehevää ilmaversoiskasvillisuutta, joka voisi sopia viitasammakon kutupaikaksi. Linnustossa ei havaittu huomionarvoisia lajeja.

Karttoihin 4-5 merkityn noron uoma tulisi säilyttää luonnontilaisena ja noron varrelle on hyvä jättää kapea kaistale puustoa samaan tapaan kuin tälläkin hetkellä.

Kuva 3. Näkymä pohjoisemmalta osa-alueelta.

Kartat 4-5. Pohjoisempi osa-alue maastokartalla ja ortoilmakuvalla.

Kuva 4. Noron uomaa tieltä kuvattuna.

4. KIRJALLISUUS JA LÄHTEET

- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018.
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.
- Lindholm, T. & Tuominen, S. 1993. Metsien puuston luonnontilaisuuden arviointi. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja A 3. 40 s.
- Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998. Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehti Kustannus & Tapio. 192 s.

- Mäkelä, K. & Salo, P. 2021. Luontonselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 47/2021. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 350 s.
- Nieminen, M. 2017. Liito-orava (*Pteromys volans* Linnaeus, 1758). - Julkaisussa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.). Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt, s. 48-55. Suomen ympäristö 1/2017.
- Pääkkönen, P. & Alanen, A. 2000. Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohje. Suomen ympäristökeskuksen monisteita 188. Suomen ympäristökeskus. 128 s.
- Saarikivi, J. 2017. Viitasammakko (*Rana arvalis* Nilsson, 1842). - Julkaisussa: Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.). Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt, s. 90-96. Suomen ympäristö 1/2017.
- Suomen Lajitietokeskus 2023. Aineistopyyntö 15.7.2023.
- Syrjänen, K., Hakalisto, S., Mikkola, J., Musta, I., Nissinen, M., Savolainen, R., Seppälä, J., Seppälä, M., Siitonen, J. & Valkeapää, A. 2016. Monimuotoisuudelle arvokkaiden metsäympäristöjen tunnistaminen. METSO-ohjelman luonnontieteelliset valintaperusteet 2016-2025. Ympäristöministeriön raportteja 17/2016. 75 s.
- Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus (2021). Suomen lajien alueellinen uhanalaisuusarviointi 2020. <https://www.ymparisto.fi/punainenlista>